

סמורת הש"ס

סדר תעניות אלו פרק שלישי תענית

י.מ.

עין משפט
גר מצוה

ב א מ"י פ"ג ס"ג סמל
תענית הי"ב טו"ט פ"ג א"ח
כ ד מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ג ב מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ד ד מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ה ה מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ו ו מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ז ז מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ח ח מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ט ט מ"י טו"ט פ"ג א"ח
י י מ"י טו"ט פ"ג א"ח
כ כ מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ל ל מ"י טו"ט פ"ג א"ח
מ מ מ"י טו"ט פ"ג א"ח
נ נ מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ס ס מ"י טו"ט פ"ג א"ח
ע ע מ"י טו"ט פ"ג א"ח
פ פ מ"י טו"ט פ"ג א"ח
צ צ מ"י טו"ט פ"ג א"ח
כ כ מ"י טו"ט פ"ג א"ח
כ כ מ"י טו"ט פ"ג א"ח
כ כ מ"י טו"ט פ"ג א"ח
כ כ מ"י טו"ט פ"ג א"ח

לא צריבא דאקון פי' לאחר שעלו בקנה נתיבבו מהו דמימא
אקנתא מילתא היא פי' דהואיל ועלו בקנה ולא נבטלו כל
זרכס ליבעי התרעה קמ"ל דלאו מילתא היא: **נדרא אנדרא**
בצורתא פי' (ז) (הכ"ה) נשאלין תנאיה בעיר ויש הרבה נשאל עיירות
ויכולין להביא מוה לוו היינו מקרי
נצורת ולא מקרי רעב (ז) ומאחר
שיכולין להביא ע"י הנהר ליתא אלף
טרסא ועירא ומאסי כלומר מדבר
מועט מה אין מתריעין מדינתא
אמדינתא פירוש שנין להואיל
מדמינה למדינה אחרת ע"י תמורים
וסוקים ולא מתריעין דאי אפשר
להביא נספע כ"כ כמו נספיעות לא"א
נהרא אנהרא כלומר אס יבש הנהר
זה ונרין להסג נהר אחר לכלא אי
נמי נרין להתמין עד שיגדל הנהר
האחר ויצא נצולא זה נצורת ולא
מתריעין מדינתא אמדינתא אס יבשו
כל הנהרות נצולו העיר ולחיינן
להביא מים מעיר אחרת כפנא וקשיא
דנמתני משמע דאנצורת (ט) מתענין
דקמי מתריעין עליהן מפני שהיא
מכת נצורת ויש לומר דמכת נצורת
דמתני' הו' כמו דפנא כאשר פירשמי
שחתה חטה ילא חוח ומשום הכי
מתריעין אע"ג דעדין איתו רק
נצורת הואיל וסופו רעב מתריעין
אע"ג דלכתי לא הוו כפנא אלף
עולס אין מתריעין על מכת נצורת
אי לא מצי לבא לדי רעב ולהכי
קאמר הכא דנהרא אנהרא דלא הו'
אלא כי נצורתא ולא מתריעין:
נהירנא

ה"ג אומה העיר מסתעס ומתעסס וכל סביכותיה ומסעסס ולא
מסריעות. ולפיכך מתענות (ס) שאומה העיר שלא ירדו עליה גשמים
תוך לקות המבואה נצורה העיר ויהיה זה רעב: וזו מסולת.
שומותיה והנמים נופלין ברזת: **מסריעות** נצ"מ. אס (ל) יראו
באספמיא מתריעין נצול נצול
מתריעין באספמיא דקמתי טעמא
באספא מפני שהיא מכה מהלכת
חרכ. מילתא אחר היא מתריעין
עליה כל השומעין כדי שלא תבא
עליהן: **שדפון**. בתנחומים: ירקון.
חיה רעב. משכלת בני אדם:
חרכ. מילתא ההולין להרוג ולהשחית
ככל מקום: **מלא סנור**. מפרש
נמ"ס: **לעריסא**. נצ"מ: **באשקלון**.
בארץ פלשתיים: **ועל שאכלו זאבים**.
שהיא חיה רעה ומכה מהלכת היא:
סנראו. ונאלו בעיר: **מסריעין**.
כעננו: **המסורפס**. מלשון טרף
אכנא (נכרות דף טז). ומלשון בילה
טרופיה (עדות פ"ב מ"ד) כ' דמפסן
בכרך שלמנלה (דף י"ד): **שמעון**
הסימיני. מתמנה היה: **שלא סכא**.
לישנא מעליא נקט: **מרוב גשמים**.
לאו כנון שיערה על עיר אחת ועל
עיר אחת לא ירדה שם ודאי שמיה:
לקללה כדלמך רב יהודה (לעיל ו):
תמנר לומקוס מטר שמקלקל תנאיה
אלא ככר ירדו וטורח הס לבני
אדם אלל אין מקלקלן תנאיהם.
ועעמא מפרש בגמרא (ל) למה אין
מתריעין: **חנוני פסמיס**. חנוני:
שיפוע גשמים למלואת ברזת:
וגדבות. רלון ועין פיה: **אנן טוענין**.
אנן טוענין היתה בירושלים וכל
מי שאכדה לו אנדה כ' נצול
מיענא (דף טז): **לנדוט** (י) על
כדור רכב: **מספתא**. סופרפי"ש
נצ"מ: **ישמח אבדך ואמך וסגל יולדך**:
גב' רביסא ראשונה ושניה לשאלו.
שאל על פי שלא ירדו גשמים לא
בראשונה ולא בשניה לא היו מתענין
אלא שאלין. וקשיין ממני דקמי
סדר תעניות אלו האמור ברביעיה
ראשונה ובדימתא אהדדי: הכי
קאמר כ' (י) וכגון רביעה ראשונה
שניה ושלישית דכולי יורה קרי ליה
רביעה (א) כך שמעתי: **דוקא נשסנו**.
דכי נשתנו ודאי הוא דמתריעין מדי
דלרין להספלל עליה (ט) שיחזיר
בינתיב תקתין: **אכל יבשו**. לא נרין
דמאן ואלין לא יעילו והוה תפלח
שוא אפילו יבשו כשהן משין עדין
דקין אפילו הכי לא מתריעין:
הכי גרסין **פשיטא** (י) שט מנ
לא נריכא דלקון מהו דמימא כ':
דאקון. שעלו בקנה שנתקנו מעט
לאחר שנתיבבו: **מהו דסימא**
אקנתא מילתא היא. דהואיל ונתקנו
מעט אס יתפלל מועיל להס קא
שמע לן רב נחמן דלקנה לאו מילתא.
היא שדיון שעלו בקנה וערין לא נצולו
אכתי גדלי טפי: **נהרא אנהרא**

בשביל שלא ימוקו התפלל ולא ירדו גשמים מה עשה ע עג עוגה ועמד
בתוכה ואמר לפניו רבש"ע בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך
נשבע אני בשמך הגדול שאינו זו מכאן עד שתרםם על בניך התחילו
גשמים מנטפין אמר לא כך שאלתי אלא גשמי בורות שיחין ומערות התחילו
לירד בועף אמר לא כך שאלתי אלא גשמי רצון ברכה וגרבה ירדו כתיבנן
עד שיצאו ישראל מירושלים חדר הבית מפני הגשמים באו ואצרו לו כשם
שהתפללת עליהם שירדו כך התפלל שילכו להן אמר להם דעצרו וראו אס
נמוחת אבן דהמועין ישלה לו שמעון בן שטח אלמלא חוני אתה גזרתי
עליך (י) נידוי אבל מה אעשה לך שאתה מתחמא לפני המקום ועושה לך
רצונך כבן שהוא מתחמא על אביו ועושה לו רצונו ועליך הכתוב אמור
ישמח אבדך ואמך ותגל יולדך: (י) (מתני') היו מתענין וירדו להם גשמים
קודם הגין החמה לא ישלימו לאחר הגין החמה ישלימו ר"א אמר קודם
חצות לא ישלימו לאחר חצות ישלימו מעשה שגזרו תענית בלוד וירדו להם
גשמים קודם חצות אמר להם ר' טרפון צאו ואכלו ושתו ועשו י"ט ויצאו
ואכלו ושתו ועשו יום טוב וכו' אמר בין הערבים יוקראו הלל הגדול: **גב'**
סדר תעניות אלו האמור ברביעה ראשונה ורביעייה רביעה ראשונה
ושניה לשאול שלישייה להתענות אמר רב יהודה ה"ק סדר תעניות
האמור אימתי בזמן שיצאה רביעה ראשונה ושניה ושלישייה ולא ירדו
גשמים אבל ירדו גשמים ברביעה ראשונה ורעו ולא צמחו אי נמי צמחו
והזרו ונשתנו מתריעין עליהן מיד אמר רב נחמן דוקא נשתנו אבל יבשו
לא פשיטא נשתנו תנן לא צריבא (י) דאקון מהו דמימא אקנתא מילתא היא
קמשמע לן; וכן שפסקו גשמים בין גשם לגשם כו': מאי מכת בצורת אמר
רב יהודה אמר רב מכה המביאה לדי בצורת אמר רב נחמן נהרא אנהרא
בצורתא

לגיון הש"ס
נב"ב סמל
מאות דף ט"ג עריה סנך
נענס:
הנהרות הגר"א
ר"ה דיס הכ קאמר
כי ליה רביעיה כי רכאסיה:
לעני רש"י
סופרפי"ש. אמה עשה עזול:
רבינו תנאל
סדר תעניות האילו האמור
בביעיה ראשונה כו'. הרעה
רב יהודה הכי. סדר תענית
האילו כפון שיחיה ביעיה
ראשונה רבעיה ולא ירדו
גשמים אבל אם ירדו גשמים
ונכחו ורעים וחזרו ושנו
כלומר כסוי. מתריעין עליהן
מיד. ודוקא שנו ענין כימנש.
אבל יבשו לנמה אף על גב
דהדר אקון אין מתריעין
עליהן. פי' אקון, שחזרו
לירוקתן. כלומר חזרו
לירוקתן. ורביעייה תנאיהם י'
לרובה אומר. היא אקון
אקנתא לשון חוקיק כלשון
אימית. ולכשון חזרו הנה
בניטין ספרך (פי' שאחו
קוררתיקוס) (לעיל הגנ' ו') ופי'
ספריה דריתו לל' אר'
תנאיה שהיא חתת אבן
צימחת. פי' קלא מלשון שקל
קלא כיה פתח. מכת בעורת.
פי' רב יהודה מכת הבא ליד
בעורת. (א"ר נהרא אנהרא).
הוצרכו האנשים הספסיקין
מיס מהו ונהר לילך לנהר
אחר.

תורה אור השלם
י. ישמח אבדך ואמך ותגל
יולדך: משילי כג כה

הנהרות הב"ח
(ה) נב"ב סמל
אחר זה הכי זה דבר קטין
מחילין לין זה דבר מלמי' ופי'
פי' און זה: (ב) שם ל'
יובי אמר ונערה ללא לנקמה.
ר"כ טי' פירושו דכף ד ע"כ:
(ג) שם אלמלא חוני אתה
נחוני עלך לברות אלל מה
אפשר: (ד) זה נריכא
דהדר אקון מהו דמימא:
(ה) רש"י דיה חית איה
כו' לרביך מתענות מפני
שאתה העיר ופי' המנוחה
לפניה שביביותיה ויהיו
כך רעב: (ו) (ל) ר"ה תעניס
כתי' אס נראה באספמיא ט'
שאי מהלכת ולפסיך
אף אס נתקנסו אהד: (ז) ר"ה
לנחש שמדנין על כבוד הכי
שהיטי' דברים לאמר לא
כך שאלתי ספי': (ח) ר"ה
הכי קאמר כי כלומר סדר
תעניות אלו אמור בשביל
רביעה ראשונה שבערבה
מכל וכל כגון רביעה
ראשונה: (ט) ר"ה דוקא
כי יתפלל עליהן שיחזרו
בינתיב תקתין אלל יבשו לא
נרין כי והוה תפלח שוא
הוא ומידי אלל יבשו. סתין
חוני עדין טי' (י) ר"ה
ה"ג שסיסא נשתנו מן לא
נריכא דהדר אקון מהו
דמימא כי דאקון שעלו כי
שמיטבו מהו דמימא כי
דאקנתא (לא מילתא דכ"א
וספי' ס') תי' ר"ה הוה
פי' בשאול לל' ויהיה הכי
נתקן: (ל) באר' ולא חוקיק
רעב דמאחר שיכולין לו
ועירא ומאסי מילתא כלומר
ט' ע"י תמורים וסוקים
כפנא פי' ולא מתריעין:
(מ) באר' דנמתני' משמע
דלנצורת מתריעין דקמי
מתריעין ט' כאשר פירשמי
שחתה חטה פי' דעדין
איתו בא רעב כ"א נצורת
הואיל:

ל"א אכל יבשו לא דמימא חורין: לא לרביכא דאקון. שעלו בקנה מהו דמימא אקנתא מילתא
היא שדיון שעלו בקנה וערין לא נצולו כגון דאקון כד נצולו אכתי גדלי טפי: נהרא אנהרא נצולת
בצורתא

רבינו תנאל
שלישייה להתענות ופי' אמת
לאחר ברביעה ראשונה
מתענין. אבל יבשו לא. רכין
שיבשו לית להו אקנתא כלל
ואי מתריעין עליהן הוה תפלח
שוא. דאקון, שנתא לין
קנת תקנה. נהרא אנהרא
בצורתא. שביביותי' להביא
מיס מנהר זה להשקות שיחיה
שעל נהר אחר. לפי שאין
באותו נהר אחר מיס טי'
סיפיק להשקות שיחיהו. והו'
בצורתא.

רבינו גרשום

